

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 10.4.2024
COM(2024) 163 final

**SDĚLENÍ KOMISE
EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Dialogy o čisté transformaci – hodnocení

Silný evropský průmysl pro udržitelnou Evropu

1. ÚVOD

Vytvořit z Evropy čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou **ekonomiku efektivně využívající zdroje** bylo jednou z priorit této Komise na začátku jejího mandátu. Aby se podařilo tohoto cíle dosáhnout a učinit z Evropy první klimaticky neutrální kontinent na světě, představila Komise v roce 2019 Zelenou dohodu pro Evropu. Po této iniciativě následovala řada konkrétních návrhů, z nichž většina je nyní zakotvena v právních předpisech. V roce 2023 přišla Komise se zveřejněním průmyslového plánu Zelené dohody. Nyní jde o to zaměřit se **na cílené provádění**.

V této souvislosti je Evropská komise rovněž pevně odhodlána posílit Evropu jako místo k podnikání se silnou domácí výrobní základnou postavenou na diverzifikovaných dodavatelských řetězcích pro strategické komodity a vstupy, které potřebuje. Přechod Evropy na klimatickou neutralitu a oběhové hospodářství spolu se správnými doprovodnými politikami vytváří čistý růst, nové obchodní modely a trhy, vysoce kvalitní pracovní místa a technologický rozvoj. Celkové čisté emise skleníkových plynů byly v roce 2022 o 32,5 % nižší než v roce 1990¹, zatímco hospodářství vzrostlo o 67 %², přičemž díky evropskému systému obchodování s emisemi bylo jen za poslední desetiletí na straně příjmů vygenerováno více než 175 miliard EUR. Na své cestě vpřed bude EU muset mobilizovat investice a dosáhnout významného hospodářského růstu. Za tímto účelem má zachování a podpora jednotného trhu EU i nadále zásadní význam.

Nedávný **geopolitický vývoj** posílil argumenty pro čisté a konkurenceschopné hospodářství účinně využívající zdroje. Agrese Ruska vůči Ukrajině zdůraznila naši potřebu dosáhnout odolnosti a snížit závislost na nespolehlivých partnerech.

Globální výzva COP28 k přechodu od fosilních paliv a celosvětový závazek ztrojnásobit do roku 2030 kapacitu energie z obnovitelných zdrojů a zdvojnásobit zvyšování energetické účinnosti představují mezinárodní závazek k přechodu na čistou energii a nutnost, aby Evropa v této snaze uspěla. Díky správné skladbě politik bude Evropa těžit z celosvětového nárůstu energie z čistých zdrojů a čistých technologií. EU stojí v čele mezinárodního úsilí v oblasti rozvoje energie z obnovitelných zdrojů a dalších čistých technologií a bude i nadále přispívat k ekologické a čisté transformaci v celosvětovém měřítku, mimo jiné prostřednictvím investiční strategie Global Gateway a obchodních vztahů.

2. DIALOGY O ČISTÉ TRANSFORMACI

Evropský průmysl hraje klíčovou úlohu při transformaci evropského hospodářství. Zároveň je pod tlakem kvůli zhoršující se bezpečnostní, geopolitické a hospodářské situaci. Tuto situaci ještě zhoršují opatření přijatá některými třetími zeměmi, jako jsou masivní zahraniční subvence a požadavky kladené v zahraničí na místní obsah, což může vést k nekalé hospodářské soutěži a narušení obchodu. Jasným příkladem je zavádění technologií pro nulové čisté emise, které jsou **v hledáčku silných geostrategických zájmů, jakož i předmětem celosvětové**

---

¹ Zpráva o pokroku při provádění opatření v oblasti klimatu z roku 2023.

² Odhad z databáze AMECO (Evropská komise, GR ECFIN), reálný HDP.

technologické soutěže: zde je správná skladba politik a investic klíčová pro budoucnost Evropy. Vysoké náklady na energie v EU, nedostatečný přístup k financování a šíření nových technologií, nízká tolerance v případě neúspěchu mezi podniky, jakož i nepatřičná regulační zátěž a byrokracie navíc představují vážné riziko pro konkurenceschopnou udržitelnost evropského průmyslu.

S cílem řešit tyto obavy a posílit spolupráci Komise s průmyslem a sociálními partnery oznámila předsedkyně von der Leyenová v roce 2023 ve zprávě o stavu Unie, že uspořádá řadu **dialogů o čisté transformaci**³. Jejich hlavním cílem bylo **podpořit průmysl při budování jeho obchodního modelu vhodného pro dekarbonizované hospodářství. Toto sdělení je vyhodnocením těchto dialogů a nabízí podklady pro jednotlivé prvky, které mohou přispět k budování silnějšího průmyslového přístupu za účelem vybudování udržitelné Evropy.**

Dialogy, stejně jako summit sociálních partnerů ve Val Duchesse⁴ a diskuse na průmyslovém summitu v Antverpách⁵, ukázaly, že **průmysl a sociální partneři jsou pevně odhodláni plnit cíle v oblasti klimatu a podílet se na utváření a provádění Zelené dohody pro Evropu. Ukázaly rovněž pevné odhodlání našeho průmyslu generovat své zisky v Evropě a současně s tím vytvářet růst díky přístupu na globální trhy a prostřednictvím diverzifikovaných hodnotových řetězců.**

Zúčastněné strany zároveň vyjádřily **rostoucí obavy** ohledně nedostatku rovných podmínek v celosvětovém měřítku, rizika úniku uhlíku a nedostatečného přístupu k financování. Dialogy ukázaly, že k řešení těchto obav by měly být vytvořeny politické nástroje. Účastníci dialogu rovněž zdůraznili potřebu, aby se v kontextu konkurenceschopného hospodářství účinně využívajícího zdroje pozornost kromě cílů a regulace ve větší míře zaměřila na zájmy průmyslu, jakož i význam jednotného trhu a tržních pobídek. Sociální partneři zdůraznili, že je důležité zajistit, aby transformace byla sociálně spravedlivá, aby vedla k tvorbě kvalitních pracovních míst a předcházela vlastním dopadům na lidi, spotřebitele a pracovní sílu, a že je zapotřebí posílit strukturovaný sociální dialog mj. v oblasti průmyslové politiky.

Tyto poznatky potvrzují potřebu **posíleného průmyslového přístupu** vycházejícího z průmyslové strategie EU a průmyslového plánu Zelené dohody, který Evropě umožní dosáhnout současně tří cílů: klimatické neutrality do roku 2050, zvýšené konkurenceschopnosti a odolnosti našeho průmyslu a sociálně spravedlivé a inkluzivní transformace.

Dialogy zdůraznily několik základních prvků, které přispějí k posílení uvedeného průmyslového přístupu: 1) účinný a zjednodušený regulační rámec pro podniky, aby mohly tento přechod uskutečnit; 2) opatření týkající se cen energií; 3) moderní infrastruktura; 4) snadnější přístup k financování a 5) silnější jednotný trh v globálně konkurenčním prostředí.

---

³ Uskutečnily se tyto dialogy o čisté transformaci: 10. října 2023: Vodík; 30. listopadu 2023: Energetická náročnost; 22. února 2024: Čisté technologie; 23. února 2024: Kritické suroviny; 26. února 2024: Infrastruktura Zelené dohody pro Evropu; 14. března 2024: Lesy a vlastníci lesů; 15. března 2024: Města; 22. března 2024: Ocelářský průmysl; 8. dubna 2024: Čistá mobilita.

⁴ https://commission.europa.eu/news/val-duchesse-summit-eu-and-social-partners-commit-strengthening-social-dialogue-2024-01-31_cs

⁵ <https://antwerp-declaration.eu/>

3. PLNĚNÍ V PODOBĚ ÚČINNÉHO PROVÁDĚNÍ A ZJEDNODUŠENÍ

EU vytvořila **politický a regulační rámec k dosažení cílů pro rok 2030** a k udržení Evropy na cestě ke klimatické neutralitě a udržitelnému hospodářství do roku 2050. Jasný regulační rámec vytváří stabilitu a předvídatelnost, které jsou klíčové pro stimulaci investic, zejména do technologií pro nulové čisté emise. Vzhledem k tomu, že přechod na čistou energii vstupuje do fáze provádění, je nyní třeba se zaměřit na rychlé a jednotné uplatňování dohodnutého rámce ve všech členských státech EU, a to i prostřednictvím aktualizace a monitorování vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu.

To, co se dá změřit, dá se i provést. Na základě svých různých zpráv o jednotném trhu a konkurenceschopnosti a srovnávacích přehledů a aniž by vytvářela jakékoli nové povinnosti v oblasti podávání zpráv pro průmysl, zveřejní Komise na specializované platformě **omezený soubor klíčových ukazatelů** pro sledování, měření a srozumitelnou prezentaci konkurenceschopnosti jednotného trhu a pokroku v přechodu na čistý průmysl. Bude zahrnovat oblasti, jako je snižování emisí skleníkových plynů a podpůrné faktory, jako je vytváření pracovních míst a kvalifikovaná pracovní síla, zejména v energeticky náročných průmyslových odvětvích, náklady na energie, energetická účinnost, zavádění nulových a nízkouhlíkových zdrojů energie a paliv, jakož i rozvoj infrastruktury a oběhovost. Soubor by se rovněž mohl opírat o informace o pokroku při dosahování referenčních hodnot v případě domácí výrobní kapacity a opětovného použití v odvětvích, na něž se vztahuje akt o průmyslu pro nulové čisté emise a akt o kritických surovinách, a informace o mobilizaci investic za účelem financování přechodu na čistou energii a diverzifikaci dodavatelských řetězců ve strategických odvětvích. Takový přehled pomůže tvůrcům politik rozhodnout o opatřeních potřebných ke zlepšení a urychlení uplatňování dohodnutého rámce, čímž podpoří průmyslová odvětví v jejich vedoucí roli při transformaci⁶.

Vzhledem ke komplexnímu legislativnímu rámci přijatému v rámci tohoto mandátu poskytne Komise **pokyny, které usnadní** uplatňování právních předpisů EU na podporu průmyslu, třetích zemí a členských států, zejména těch s nižší správní kapacitou nebo se specifickými problémy v oblasti územního plánování, s cílem dosáhnout cílů Zelené dohody pro Evropu.

Zjednodušení podnikání na našem jednotném trhu umožní, aby transformace přinášela výsledky. Komise v rámci nástroje pro řešení překážek na jednotném trhu a jednotné digitální brány vybuduje **specializovanou digitální platformu** s cílem jasněji identifikovat překážky na jednotném trhu, zejména ty, které brání zavádění čistých technologií na celém našem kontinentu. Průmyslové subjekty, sociální partneři a další zúčastněné strany mohou tyto informace využít k **navržení možných zlepšení stávajícího regulačního rámce**, k odstranění překážek, které zpomalují investice a brání ekonomickému opodstatnění jejich projektů, nebo k upozorňování na nesrovnalosti v právních předpisech. Platforma by fungovala na dobrovolném základě a pro průmysl by nevytvářela nové požadavky na podávání zpráv.

---

⁶ Je třeba poznamenat, že zjištění Evropského monitoru průmyslových ekosystémů (SWD(2024) 77 final) mohou rovněž poskytnout další základ pro politická opatření založená na důkazech.

Zároveň bude Komise **pokračovat v prosazování evropských právních předpisů** s cílem vytvořit jednotný trh, který bude pro podniky jednoduchý, a to i přijetím nápravných opatření, po nichž budou v případě potřeby následovat **řízení o nesplnění povinnosti**.

Zjednodušení rámce odstraňováním nepřiměřené regulační zátěže by mělo být průběžným závazkem Evropy. Tato Komise se dále zaměří na snižování zátěže a s tím spojená probíhající opatření, jako je **snížení zátěže u požadavků na podávání zpráv o 25 %**, aniž by byly ohroženy její politické cíle. Komise dosáhla pokroku prostřednictvím 41 iniciativ na racionalizaci požadavků na podávání zpráv, které byly představeny v pracovním programu Komise na rok 2024. S cílem udržet toto úsilí a připravit půdu pro budoucí opatření připravila Komise cílené racionalizační plány, o nichž bude informovat v nadcházející roční analýze zátěže vypracované Komisí. Komise rovněž prozkoumá lepší využívání digitalizace a nových technologií, jako jsou umělá inteligence a geoprostorová data, s cílem zjistit oblasti, v nichž mohou podniky podávání zpráv nahradit údaji získanými jinými prostředky, a tím snížit svou zátěž⁷.

Nadto Komise **podpoří průmysl** při řešení **nedostatku dovedností**⁸, který se stal problematickým místem při přechodu průmyslu na čistou energii⁹. To vyžaduje, aby se členské státy výrazně zaměřily na identifikaci nedostatků v oblasti dovedností a aby spolupracovaly s průmyslem a sociálními partnery na mobilizaci opatření k jejich řešení v souladu s akčním plánem na odstranění nedostatku pracovních sil a dovedností¹⁰.

Účinný a zjednodušený podpůrný rámec pro konkurenceschopné udržitelné hospodářství začíná často na **místní a regionální úrovni**. Města jsou klíčovými aktéry při plnění cílů Zelené dohody v praxi, o čemž svědčí Pakt starostů a primátorů a mise EU „Klimaticky neutrální a inteligentní města“, do níž je zapojeno 100 měst EU, která se zavázala dosáhnout do roku 2030 klimatické neutrality a představují 12 % obyvatelstva EU. Aby se urychlilo provádění Zelené dohody a posílila naše průmyslová síla, bude Komise dále pracovat na určení klíčových hodnotových řetězců, předních trhů a příležitostí k agregaci poptávky se silným zakotvením na regionální a místní úrovni, s využitím investic do dekarbonizace v rámci politiky soudržnosti v členských státech a regionech EU.

Tento přístup založený na spolupráci bude i nadále podporován prostřednictvím **průmyslových aliancí**.

4. DOSTATEK CENOVĚ DOSTUPNÉ ČISTÉ ENERGIE

Účastníci dialogů zdůraznili, že zajištění dostatečných dodávek cenově dostupné energie s nulovými a nízkými emisemi uhlíku je klíčovou podmínkou pro **urychlení dekarbonizace**

---

⁷ Při této transformaci bude jednotná digitální brána i nadále usnadňovat snižování administrativní zátěže pro podniky tím, že poskytne centralizovanou platformu pro přístup k informacím, správním postupům a pomoci ve všech členských státech.

⁸ V rámci Evropského paktu pro dovednosti již bylo vyškolen 3,5 milionu pracovníků, aby se zajistilo, že ekologická a digitální transformace vytvoří v Evropě kvalitní pracovní místa.

⁹ EU již uvolnila 5,8 miliardy EUR na významné investice do zelených dovedností a zelených pracovních míst.

¹⁰ COM(2024) 131 final, 20.3.2024.

hospodářství EU a **zachování konkurenceschopnosti evropského průmyslu**. K dosažení tohoto cíle a při plném respektování práva členských států rozhodovat o své skladbě zdrojů energie bude Evropa potřebovat **všechny zdroje energie s nulovými a nízkými emisemi uhlíku a technologie flexibility, jakož i účinné a integrované trhy s energií**. Zvyšování energetické účinnosti a zavádění udržitelných a účinných výrobků může i nadále snižovat náklady na energii a zaručit nákladově efektivní transformaci.

Díky nebývalému úsilí občanů, průmyslu, členských států a EU se situace na trhu s energiemi v EU stabilizovala¹¹. **Ceny energií však i nadále ovlivňují konkurenceschopnost průmyslu EU**. Maloobchodní ceny elektřiny v průmyslu jsou v EU dvakrát až třikrát vyšší než ceny v USA (2021–2023), zatímco historicky byly jen 1,5–2krát vyšší. Ceny plynu jsou třikrát až šestkrát vyšší než ceny v USA ve srovnání s jejich dřívější úrovní, která byla vyšší jen dvakrát až třikrát. To vyžaduje důkladnou diskusi za účasti všech orgánů EU, členských států a zúčastněných stran o tom, jak může Evropa dosáhnout postupného zavádění čisté energie a postupného ukončení používání fosilních paliv pro Evropu cenově dostupným a konkurenceschopným způsobem, zejména odměňováním těch, kteří v rané fázi usilují o čistou energii a energetickou účinnost, a zároveň překlenout potenciální mezeru ve financování v případě selhání trhu.

Dialogy znovu potvrdily, že je to obzvlášť důležité nejen pro **energeticky náročná průmyslová odvětví**, ale také pro odvětví **čistých technologií a dopravy**¹², neboť obě mají zásadní význam pro stimulaci růstu a vytváření pracovních míst v Evropě. Některá průmyslová odvětví a odvětví dopravy vyzvala k přijetí dodatečných inovativních, přechodných opatření, která **zajistí energii za nižší ceny a zároveň poskytnou jistotu výrobcům energie prostřednictvím dlouhodobého odběru energie**. Účastníci dále konstatovali, že **snížení síťových poplatků** placených energeticky náročnými odvětvími, která provádějí strategie dekarbonizace, by mohlo pomoci snížit jejich náklady na energii. Do budoucna to může vyžadovat diskusi na evropské úrovni o metodikách stanovování síťových sazeb se zvláštním zaměřením na energeticky náročná průmyslová odvětví v souladu s *acquis* EU. Účastníci dále zdůraznili, že je důležité přijmout další opatření na úrovni EU s cílem usnadnit výrobu a využívání udržitelných alternativních paliv.

Plné přínosy transformace energetiky se projeví pouze tehdy, pokud technologie s nulovými a nízkými emisemi uhlíku trvale nahradí fosilní paliva a pokud budou dokončeny velké investice do elektrizačních soustav, skladování a flexibility. **Zavádění čistých zdrojů energie se musí urychlit**. Členské státy by měly plně využívat potenciál, který nová pravidla nabízejí, mimo jiné rychlým provedením směrnice o obnovitelných zdrojích energie, odstraněním překážek bránících uzavírání smluv o nákupu elektřiny a urychlením udělování povolení pro obnovitelné zdroje energie, jejich připojení k elektrizační soustavě a jejich výrobu. Využití tohoto potenciálu může vyžadovat posílení správní kapacity, mimo jiné zajištěním odpovídajícího

---

¹¹ Ceny plynu a elektřiny se postupně blíží své úrovni z léta 2021 a závislost EU na ruském plynu klesla ze 45 % v roce 2021 na 15 % v roce 2023. EU diverzifikovala své dodávky plynu a úspěšně snížila poptávku po energiích.

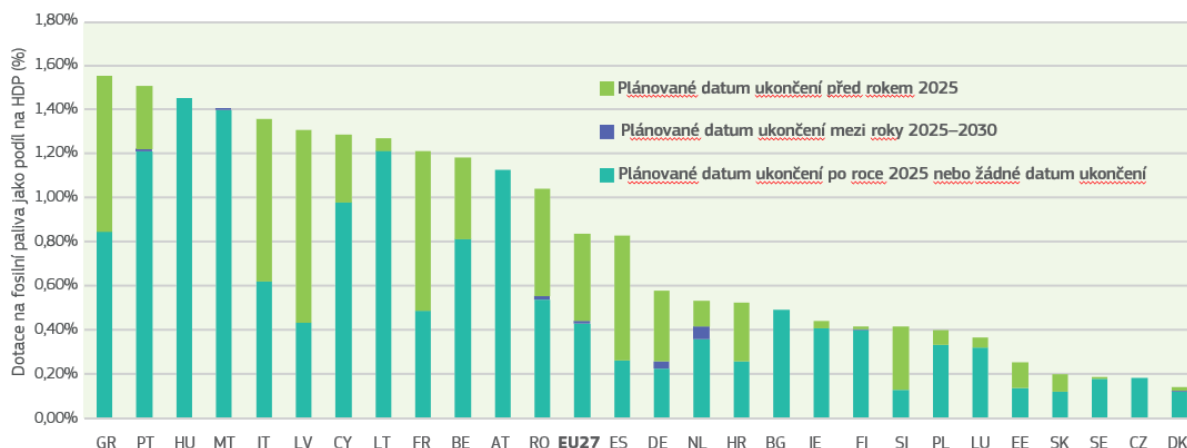
¹² Úspěšný přechod k udržitelné mobilitě závisí na přístupu k čisté energii a k vstupním surovinám. Zejména odvětví námořní a letecké dopravy budou potřebovat značné množství obnovitelných a nízkouhlíkových paliv, což podporuje Průmyslová aliance pro hodnotový řetězec obnovitelných a nízkouhlíkových paliv. Rozvoj výroby těchto paliv povede k diverzifikaci našich dodávek energie a zároveň zlepší konkurenceschopnost našeho průmyslu. EU zajistí trvalou předvídatelnost regulace s cílem motivovat investice do výroby nezbytných vstupních surovin pro rozšíření těchto inovativních paliv na evropském trhu v příštím desetiletí.

personálního obsazení a financování povolovacích orgánů. Nástroj pro technickou podporu je připraven podpořit členské státy při zlepšování povolovacích systémů. Zároveň by v souvislosti s bioenergií na bázi dřeva bylo důležité zavést nová kritéria udržitelnosti pro využívání dřevní biomasy a vyhnout se režimům podpory, které mají rušivý účinek na rychle se rozvíjející odvětví biohospodářství.

V zájmu zvládnutí transformace vyzval průmysl k vytvoření **oborových klastrů**¹³, které propojí největší výrobní zařízení a uzly se zařízeními na výrobu s nulovými a nízkými emisemi uhlíku, zařízeními na výrobu vodíku a obnovitelných a nízkouhlíkových paliv nebo infrastrukturou pro zachycování, ukládání, přepravu a využívání uhlíku. Slučování průmyslových činností v souladu s pravidly EU v oblasti hospodářské soutěže by mohlo dodavatelům technologií pro nulové čisté emise a energie z obnovitelných zdrojů pomoci rozšířit jejich provoz a zlepšit jejich obchodní životaschopnost tím, že budou zásobovat několik průmyslových odběratelů v rámci klastru, zatímco výrobní průmysl by mohl dekarbonizovat své činnosti s nižšími náklady zajištěním přístupu k čistým technologiím a sdílením nákladů, což celkově vytvoří silnou ekonomickou základnu. Kromě toho v souladu s nedávnými závěry konference smluvních stran a návrhem Komise na přezkum směrnice o zdanění energie musí členské státy přijmout opatření k **odstranění dotací na využívání fosilních paliv, a to i ve formě osvobození od daně nebo snížených sazeb**. Dotace na fosilní paliva dosáhly v EU v roce 2021 výše 56 miliard EUR a v roce 2022 výše 123 miliard EUR¹⁴. Více než polovina dotací na fosilní paliva nemá v devatenácti členských státech pevně stanovené datum ukončení¹⁵.

Graf 1: Dotace na fosilní paliva jako podíl na HDP a jejich plánované datum ukončení

Výše dotací na fosilní paliva podle data ukončení a jako podíl na celkovém HDP jednotlivých zemí (%) v roce 2021 [mld. EUR z roku 2022]

Zdroj: Evropská komise.

¹³ Například vodíková údolí a údolí pro rychlejší dosahování nulových čistých emisí.

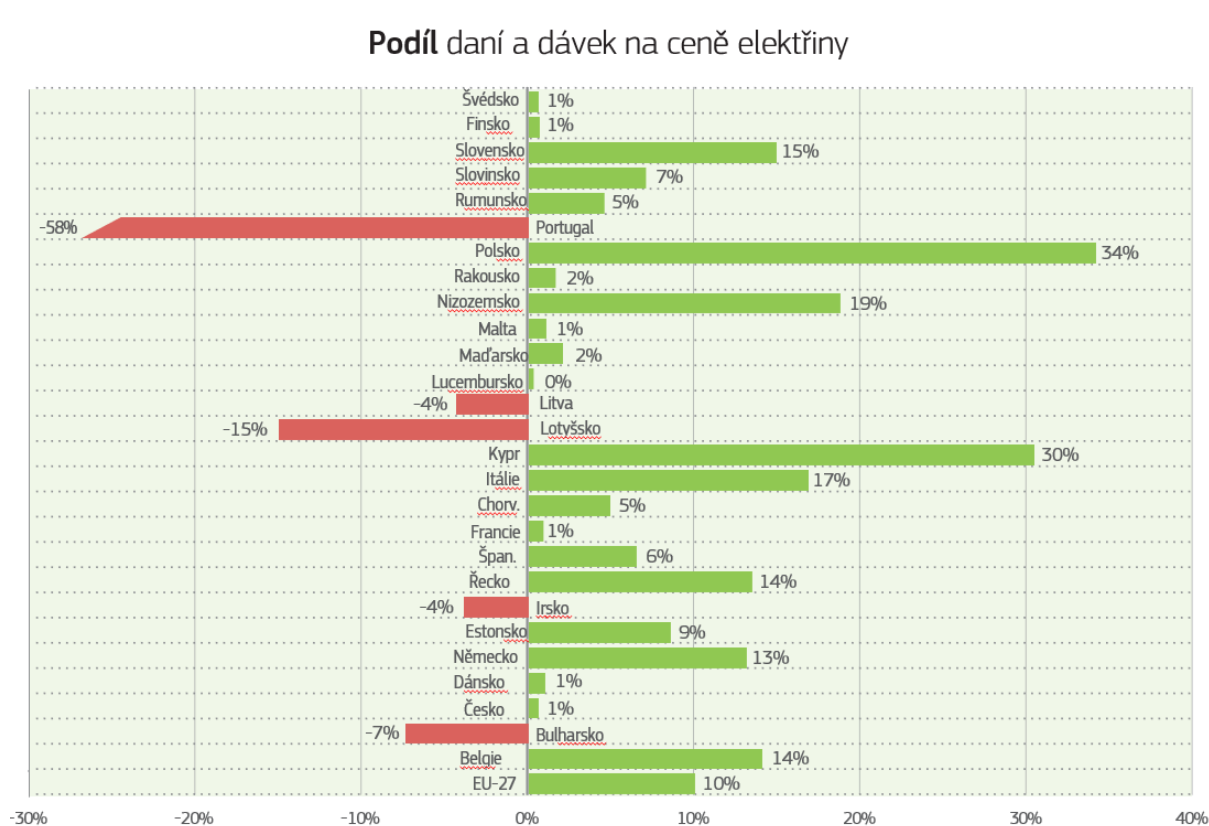
¹⁴ <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/fossil-fuel-subsidies#:~:text=Fossil%20fuel%20subsidies%20remained%20relatively,and%20Russia's%20invasion%20of%20Ukraine>

¹⁵ Belgie, Bulharsko, Česko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Irsko, Kypr, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Švédsko.

Účastníci dialogů vyzvali členské státy, aby přehodnotily úroveň daní a poplatků za energie, včetně elektřiny. Jejich snížení by mělo potenciál snížit průmyslovým odběratelům v EU ceny elektřiny v průměru přibližně o 10 až 20 EUR/MWh, což by mělo významný dodatečný potenciál v členských státech s vysokou úrovní daní. Současně má zdanění energií přímý vliv na podporu ekologické transformace tím, že vysílá správné cenové signály a poskytuje správné pobídky pro udržitelnou spotřebu a výrobu. Změny jejich úrovně by měly být navrženy v plném souladu s cíli dekarbonizace a měly by zohledňovat veškeré distribuční a fiskální dopady.

Graf 2: Ceny elektřiny – podíl daní a poplatků

Průměr daní/poplatků v ceně elektřiny v první polovině roku 2023¹⁶

Zdroj: EUROSTAT (nrg_pc_205) – Ceny elektrické energie pro spotřebitele mimo domácnosti, pásmo IC.

5. MODERNÍ INFRASTRUKTURA JAKO PÁTEŘ PRŮMYSLU

Energetická, digitální a dopravní infrastruktura má zásadní význam pro hospodářskou bezpečnost Evropy a dlouhodobou konkurenceschopnost našeho průmyslu. Rozsah této výzvy však nemá obdoby. Jen v tomto desetiletí by se přeshraniční přenosová kapacita

¹⁶ Záporné hodnoty naznačují, že cena elektřiny po zdanění a odvodech poplatků je v důsledku dotací členských států prostřednictvím daňových úlev a/nebo metodik daňového účetnictví v členských státech nižší než dříve.

elektriny měla zdvojnásobit. Aby bylo možné mít rozšiřující se vozový park s nulovými emisemi, je do roku 2025 zapotřebí rozšířit veřejně přístupnou infrastrukturu elektrických dobíjecích stanic a další infrastrukturu pro doplňování vodíku čtyřnásobně ve srovnání s rokem 2020¹⁷. Propojení této infrastruktury pro elektromobilitu a dalších uživatelů sítě vyžaduje zásadní modernizaci a rozšíření elektrické infrastruktury, zejména na úrovni distribuce. 40 % distribučních soustav v EU je starší 40 let, což je jasný signál, že jsou zapotřebí naléhavé investice do inteligentních a flexibilních řešení, jakož i do rozšiřování soustav¹⁸. Je třeba zkrátit dobu plánování, nabídkových řízení a povolování těchto investic. Zpoždění v rozvoji infrastruktury je spojeno se značnými finančními náklady v řádu miliard eur, zejména v podobě omezené výroby energie z obnovitelných zdrojů a vyšších cen energie.

EU již podporuje rozvoj infrastruktury potřebné pro přechod na čistou energii. Ale k zajištění přístupu, který by upřednostňoval celoevropská řešení, a včasného dokončení nezbytných investic, včetně investic do bezpečnosti, jakož i lépe integrovaného dlouhodobého plánování mezi energetikou, dopravou a daty je naléhavě zapotřebí **užší koordinace** mezi Komisí, členskými státy, místními a regionálními orgány, provozovateli sítí, průmyslovými subjekty, regulačními orgány a finančními institucemi. Komise provede analýzu a v případě potřeby **upraví stávající formáty tak, aby poskytla platformu pro pravidelnou a přímou spolupráci** se všemi klíčovými aktéry se zaměřením na **konkrétní projekty v oblasti infrastruktury**, včetně meziodvětvových projektů.

Účastníci dialogu rovněž upozornili na značný **nesoulad mezi významnými počátečními investičními náklady na rozvoj infrastruktury a dostupnými finančními prostředky**. Stále nedošlo k dostatečné mobilizaci soukromých investic. Vzhledem k omezeným zdrojům nástrojů veřejného financování, jako je Nástroj pro propojení Evropy, by veřejná podpora měla být dobře cílená a měla by být koncipována tak, aby mobilizovala soukromé investice. Pokud jde o energetiku, Komise zintenzivní diskuse s průmyslem, vnitrostátními regulačními orgány a provozovateli soustav, jakož i se sociálními partnery o tom, jak mohou flexibilní řešení a odezva na straně poptávky účinně doplnit investice do infrastruktury a snížit kapitálové výdaje, jakož i o tom, jak by uživatelé elektrizační soustavy, a zejména výrobci elektriny, mohli přispět k financování požadovaných investic a zároveň zabránit dalšímu tlaku na ceny energií. V oblasti dopravy je kombinování grantů a půjček v rámci Nástroje pro infrastrukturu pro alternativní paliva v rámci Nástroje pro propojení Evropy relevantní pro stimulaci investic a zároveň pro omezení narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu. V zájmu usnadnění financování infrastruktury by mohly být dále prozkoumány synergie mezi investicemi do energetiky a dopravy.

V rámci ambiciózní agendy čisté infrastruktury by EU měla rovněž **zůstat světovým lídrem ve výrobě** kabelů, potrubí, turbín, elektrolyzérů, transformátorů a technologií pro dobíjení a tankování vozidel a dalších klíčových součástí. Zásadní význam bude mít rychlé provedení akčního plánu pro elektrizační soustavy, včetně dlouhodobého zviditelnění projektů a společných specifikací produktů. Komise proto zváží podporu průmyslu při rozvoji

---

¹⁷ Sdělení Komise: Strategický plán zavádění s cílem nastínit soubor doplňkových opatření na podporu rychlého zavádění infrastruktury pro alternativní paliva, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0560>

¹⁸ Sdělení Komise: Elektrizační soustavy, chybějící článek – Akční plán EU pro elektrizační soustavy, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52023DC0757>

normalizace pro kabely, potrubí a technologie nezbytné pro rozvoj energetické soustavy. Požadavky na odolnost vztahující se na zadávání veřejných zakázek a aukce pomohou vytvořit poptávku po vybavení a součástech vyrobených v EU, které splňují vysoké standardy stanovené pro použití při rozvoji infrastruktury.

6. UVOLNĚNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA TRANSFORMACI

Sdělení o cíli EU v oblasti klimatu pro rok 2040¹⁹ a doprovodné posouzení dopadů odhadují celkové investiční náklady spojené s hospodářskými odvětvími, která jsou pro celkový přechod na čistou energii nezbytná, na přibližně 1,5 bilionu EUR ročně mezi lety 2031 a 2050. Vzhledem k tomu, že významný podíl těchto nákladů by vznikl i bez přechodu na čistou energii, byly by dodatečné investice nižší²⁰ a odhadují se přibližně na 660 miliard EUR ročně.²¹

Soukromý sektor bude i nadále hrát vedoucí úlohu při investování do přechodu na čistou energii a rozšiřování inovativních společností. **Posílení unie kapitálových trhů a mobilizace rizikového kapitálu, penzijních fondů, soukromého kapitálu a státních fondů je nezbytné k tomu, aby bylo možné do čisté ekonomiky Evropy investovat více finančních prostředků.** Z obchodovatelných akcií a dluhů pochází méně než 30 % finančních prostředků evropských podniků, zatímco v USA je to téměř 70 %²². Dosažení prohloubené a integrované unie kapitálových trhů může dle některých odhadů přinést investice ve výši 470 miliard EUR ročně, a to i do přechodu na čistou energii²³. Komise bude rovněž nadále posilovat použitelnost rámce pro udržitelné financování s cílem maximalizovat jeho dopad. Nástroje, jako je certifikace pohlcování uhlíku nebo kredity za biologickou rozmanitost, mohou podpořit nové obchodní modely a odměňovat zúčastněné strany za přírodě blízká řešení. Účastníci dialogů rovněž zdůraznili, že je třeba **snížit náklady na získávání kapitálu**, diverzifikovat možnosti financování pro podniky, navrhnout nové **inovativní finanční nástroje** a usnadnit přeshraniční investice.

Je a bude zapotřebí širší dostupnost **nástrojů pro sdílení rizik**, což je oblast, v níž **Evropská investiční banka (EIB)** hraje významnou úlohu vzhledem ke své solventnosti a schopnosti přilákat soukromé banky a investory. Na vnitrostátní úrovni by měly být zapojeny národní podpůrné banky. Komise rovněž zváží, jak by nástroje pro sdílení rizika, **záruky, úvěry a pojištění poskytované členskými státy**, například prostřednictvím exportních úvěrových

---

¹⁹ COM(2024) 63 final.

²⁰ Významná část těchto nákladů by vznikla i bez přechodu na čistou energii, ale struktura nákladů by byla odlišná. Například investice do energetické soustavy budou zaměřeny na zvýšení decentralizované domácí výroby energie z obnovitelných zdrojů namísto platby za dovážená fosilní paliva.

²¹ Posouzení dopadů připojené ke sdělení o dosažení cíle v oblasti klimatu do roku 2040, které kombinuje dodatečné investice do energetické soustavy (výroba a uživatelé energie) a dodatečné investice do dopravy.

²² Haver Analytics and IMF staff calculation (Výpočty zaměstnanců společnosti Haver Analytics a MMF). <https://www.imf.org/-/media/Files/News/Speech/2023/imf-background-note-on-cmu-for-eurogroup.ashx>

²³ Nové finanční prostředky: Hnací síla růstu: jak mohou kapitálové trhy EU podpořit oživení po skončení pandemie COVID-19, <https://newfinancial.org/report-eu-capital-markets-a-post-covid-recovery/>

agentur, mohly sloužit jako nákladově efektivní způsob podpory přechodu průmyslu na čistou energii, řešení selhání trhu a zajištění dalšího přístupu k soukromému financování.

Komise by měla posílit politickou angažovanost a dialog s institucionálními aktéry, včetně EIB, Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD), mezinárodních finančních institucí a soukromých bank, s cílem zajistit podmínky, včetně investičních záruk, pro rychlou mobilizaci soukromého financování a zajištění přílivu nového kapitálu, který je pro přechod na čistou energii naléhavě zapotřebí.

I přes větší zapojení soukromých trhů se budou selhání trhu v některých oblastech objevovat pravděpodobně i nadále, což vyžaduje diskusi o **silnější, cílené a inovativní veřejné finanční podpoře**. Ta může poskytnout překlenovací financování a účinně sdílet investiční riziko s cílem přilákat soukromé finance a podnítit strategické investice do klíčových dekarbonizačních technologií.

Má se za to, že přibližně 35 % snížení emisí skleníkových plynů, kterého musí být dosaženo do roku 2050, závisí na řešeních, která jsou v současné době teprve ve fázi demonstrace nebo prototypu²⁴, což zdůrazňuje **význam financování výzkumu a inovací**, a to i prostřednictvím programu Horizont Evropa, jakož i rozšíření a zavádění stávajících řešení.

Komise se zavázala mobilizovat bezprecedentní podporu ve výši 1 bilionu EUR na přechod na čistou energii na období 2021–2030²⁵. Ta zahrnuje 578 miliard EUR na začleňování problematiky klimatu do rozpočtu EU a nástroje NextGenerationEU. V rámci Nástroje pro oživení a odolnost jsou na klimatickou transformaci vyčleněny více než 202 miliardy EUR, přičemž 110 miliard EUR je určeno na dekarbonizaci průmyslu a čisté technologie (včetně 23 miliard EUR na iniciativy v oblasti výzkumu a vývoje) a více než 2 miliardy EUR na rozvoj zelených dovedností a pracovních míst pro čistou ekonomiku. V rámci politiky soudržnosti je přechod členských států na klimaticky neutrální a čistou ekonomiku v období 2021–2027 podpořen částkou 93 miliard EUR. Fond pro spravedlivou transformaci (FST) směřuje 19 miliard EUR konkrétně na investice do transformace regionů s uhelným průmyslem a průmyslem s vysokými emisemi uhlíku, které jsou ekologickou transformací nejvíce postiženy. Také program InvestEU přispěl k mobilizaci soukromého financování v zelených prioritních oblastech ve spolupráci s veřejnými partnerskými institucemi, i když není v jeho možnostech uspokojit vysokou poptávku po jeho produktech.

Významné financování je poskytováno z dražeb povolenek v rámci systému obchodování s emisemi (ETS). V posledním desetiletí činily příjmy z evropského systému obchodování s emisemi více než **175 miliard EUR**. V období 2024–2030 může systém EU ETS v závislosti na ceně uhlíku a dalších faktorech vygenerovat přibližně **220 miliard EUR**, přičemž v období 2027–2030 bude **dalších 113 miliard EUR** pocházet z nově vytvořeného systému obchodování s emisemi pro budovy, silniční dopravu a další odvětví. V červnu 2023 Komise navrhla, aby 30 % příjmů z obchodování s emisemi v EU připadlo do rozpočtu EU²⁶, což by přispělo k financování rozpočtu EU se zaměřením na udržitelné investice. K zajištění kvalitnějších investic **je zapotřebí silný rozpočet EU** a v této souvislosti Komise naléhavě

---

²⁴ „Plán pro nulové čisté emise; globální cesta k dosažení cíle 1,5 °C“, IEA, aktualizace z roku 2023.

²⁵ COM(2020) 21 final.

²⁶ To nezahrnuje příjmy Inovačního fondu a příjmy související s počáteční dotací pro Modernizační fond a povolenky použité pro plán REPowerEU.

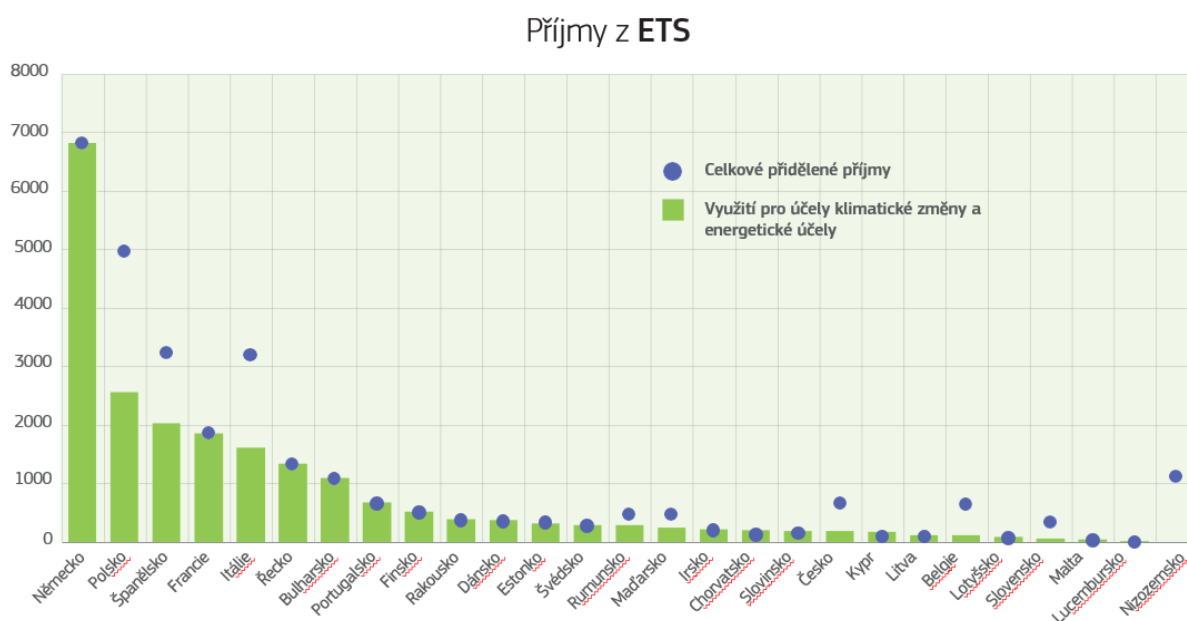
vyzývá k rychlému pokroku jak v otázce inovativních způsobů využívání veřejných prostředků k přilákání soukromých investic, tak i v otázce navrhovaného vlastního zdroje ETS.

Konkrétně je přibližně 10 % povolenek ETS vydaných v období 2021–2030 vyčleněno na dva stěžejní programy financování EU, tj. Inovační fond a Modernizační fond. Výzvy organizované v rámci Inovačního fondu mají příliš vysoký podíl žádostí, který přesahuje dostupné finanční prostředky až o dvacetinásobek. Průmyslové subjekty poukázaly na to, že je třeba navýšit rozpočet Inovačního fondu a dále zjednodušit pravidla, mimo jiné proto, aby se podpořily ekologické rozvíjející se a začínající podniky napříč odvětvími průmyslu, dopravy, oběhového hospodářství a energetiky.

Kromě toho by mohl být na podporu dekarbonizace použit vyšší podíl příjmů ze systému ETS. Členské státy v současné době vynakládají v průměru přibližně 75 % těchto příjmů na klimatické a energetické účely, které se podle revidované směrnice o systému ETS budou muset zvýšit na 100 %. To nabízí obrovské příležitosti k rozšíření podpory průmyslu.

Graf 3: Příjmy ze systému ETS vynaložené členskými státy na klimatické a energetické účely

Na základě vykázaného užití, v milionech EUR

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí, [https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/use-of-auctioning-revenues-generated#:~:text=Total%20auctioning%20revenues%20generated%20under.and%20the%20Modernisation%20Fund%20\(EUR3](https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/use-of-auctioning-revenues-generated#:~:text=Total%20auctioning%20revenues%20generated%20under.and%20the%20Modernisation%20Fund%20(EUR3)

I pokud jde o přístup k veřejným finančním prostředkům, je jednoduchost lepší volba. Účastníci dialogu považovali přístup k finančním prostředkům EU za **složitý** a **zdlouhavý** kvůli různým kritériím způsobilosti, postupům podávání žádostí a byrokratické zátěži. Zdůraznili problémy spojené s využíváním různých fondů EU a členských států, zejména pro malé a střední podniky. **Vyzvali EU, aby zjednodušila a urychlila přístup k veřejnému financování a prozkoumala**

způsoby, jak propojit financování EU s dostupnými místními a regionálními finančními prostředky a využila přitom portál pro financování a nabídková řízení²⁷.

Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) je klíčovou iniciativou na podporu investic do kritických evropských technologií napříč digitálními technologiemi, deep tech, čistými technologiemi a biotechnologiemi s odhadovaným investičním potenciálem ve výši až 50 miliard EUR. Komise ve druhém čtvrtletí roku 2024 přednostně spustí Portál suverenity STEP a časem rozšíří jeho funkce. Zkonsoliduje informace o možnostech financování EU pro investiční oblasti platformy STEP a podpoří předkladatele projektů při určování nejlepších možností financování z EU pro jejich podnikatelské potřeby. Příští VFR představuje příležitost k dalšímu zefektivnění finančního prostředí EU a posílení synergií mezi programy s cílem lépe podpořit přechod na čistou energii.

V rámci této pracovní oblasti Komise rovněž posoudí, jak by bylo **možné urychlit financování ze strany EU**. Průměrná úroveň závazků a výdajů na začleňování problematiky klimatu v rámci fondů EU činí přibližně 30 % dostupných rozpočtů na období 2021–2027. To je obzvláště důležité u projektů v oblasti čistých technologií a dekarbonizace, neboť jejich dlouhá doba realizace vyžaduje včasné financování, aby se zajistilo, že tyto investice mohou i nadále účinně přispět ke splnění cíle pro rok 2030.

Podle účastníků by členské státy v zájmu zjednodušení přístupu k vnitrostátnímu financování a dosažení úspor z rozsahu měly v souladu s pravidly státní podpory více využívat systémů „aukce jako služba“, jak tomu bylo u pilotní aukce Evropské vodíkové banky v roce 2023, v jejímž rámci Německo vyčlenilo 350 milionů EUR na vodík z obnovitelných zdrojů. Tyto systémy jsou inovativním způsobem, jak urychlit uvádění na trh v celé EU a snížit administrativní zátěž, mimo jiné usnadněním důležitých synergií pro rychlé schválení státní podpory u jednotlivých režimů. Komise posoudí, jak lze koncepce „aukce jako služba“ a „granty jako služba“ rozšířit na další oblasti politiky a zároveň zajistit, aby aukce zůstaly dostatečně konkurenceschopné, počínaje například oznámenou podporou evropským výrobcům nejudržitelnějších baterií ve výši 3 miliard EUR po dobu tří let.

Pokud jde o státní podporu, účastníci dialogů často uváděli příklad dočasného krizového a transformačního rámce (TCTF), včetně ustanovení umožňujících členským státům ve výjimečných případech poskytovat podporu společností, pokud existuje reálné riziko odklonění investic z Evropy, až do výše částky, kterou by příjemce mohl obdržet na rovnocennou investici v daném alternativním místě (**„podpora dorovnáním podmínek“**), nebo do výše částky potřebné k tomu, aby společnost byla motivována k investování v EHP (**„nedostatek ve financování“**), podle toho, která částka je nejnižší. Někteří účastníci rovněž konstatovali, že stávající rámec státní podpory by měl ve větší míře **zohledňovat vnější rozměr**, včetně stávajících a možných budoucích mnohostranných závazků a pravidel pro subvence a **mění se globální bezpečnostní, hospodářské a obchodní souvislosti**. Komise bude i nadále zajišťovat, aby pravidla státní podpory byla vhodná pro daný účel s ohledem na všechny relevantní faktory a po konzultaci se všemi příslušnými zúčastněnými stranami.

---

²⁷ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

Celkově je naléhavě nutné více koordinovat financování na úrovni EU, vytvářet úspory z rozsahu, posílit účinné přidělování zdrojů, využívat jednotný trh a neztrácet ze zřetele cíle politiky soudržnosti pro spravedlivou a inkluzivní transformaci.

7. POSÍLENÍ ČISTÉHO JEDNOTNÉHO TRHU V GLOBÁLNĚ KONKURENČNÍM PROSTŘEDÍ

Globální přechod na čistou energii představuje významnou geostrategickou a geoeconomickou výzvu. Zároveň je pro EU **nebývalou příležitostí** stát se nejen jedním z lídrů utvářejících světový trh s čistými technologiemi vyráběnými masově, nýbrž také největším udržitelným trhem na světě. Předpokládaný výhled, že se trh s čistými technologiemi v celosvětovém měřítku do roku 2030 ztrojnásobí na roční hodnotu přibližně 600 miliard EUR²⁸, skýtá velké množství obchodních příležitostí. Mezinárodní partnerství EU mohou podpořit průmysl čistých technologií v EU, včetně malých a středních podniků, s cílem uvolnit nové obchodní příležitosti po celém světě. Využitím svého jednotného trhu může EU agregovat poptávku a budovat dlouhodobá strategická mezinárodní partnerství s cílem zajistit diverzifikované dodávky čistých technologií.

Jednotný trh je největší silnou stránkou EU, neboť **poskytuje rozsah a podporuje vysokou úroveň norem i mimo Evropu.** V rámci strategie EU pro normalizaci je vyvíjeno další úsilí na její podporu.

Vzhledem k tomu, že v rámci procesu zadávání veřejných zakázek jsou každoročně vynakládány veřejné prostředky ve výši přibližně 2 bilionů EUR, což představuje 14 % HDP, je strategické **zadávání veřejných zakázek klíčovým nástrojem k vytvoření trhů s čistými, oběhovými a čistými technologiemi a obchodními řešeními** a k odměňování společností, které investují do inovativních a udržitelných technologií a výroby s nejlepší bilancí udržitelnosti a zároveň vytvářejí kvalitní pracovní místa. Ustanovení evropských právních předpisů týkající se odolnosti a udržitelnosti²⁹ již takové příležitosti umožňují. Následovat by měla důkladná diskuse o tom, jak lze zadávání veřejných zakázek v praxi strategičtěji využívat k uvolnění investic s cílem upevnit konkurenceschopnou udržitelnost v Evropě.

Dalším užitečným nástrojem je **společný nákup strategických komodit na světových trzích.** Na základě pozitivního výsledku agregace poptávky a společného nákupu lékařských protiopatření ve zdravotnictví a plynu v odvětví energetiky Komise **zváží rozvoj agregace poptávky a společného nákupu dalších strategických komodit a zároveň v rámci vodíkové banky provede pilotní projekt pro vodík a zorganizuje společný nákup kritických surovin.** To by evropským odběratelům pomohlo zajistit dodávky těchto strategických komodit na světovém trhu za dostupné ceny, čímž by se podpořilo úsilí evropských výrobců a dodavatelů o zvýšení jejich výrobní kapacity a zkrácení časové prodlevy pro zavádění klíčových čistých technologií. Komise prozkoumá další způsoby, jak by průmyslové subjekty, které jsou ochotny zapojit se do různých modelů spolupráce, včetně vytváření konsorcií, mohly společně u světových výrobců vyjednat lepší podmínky s důležitými zárukami toho, že se

---

²⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0161>

²⁹ Například akt o průmyslu pro nulové čisté emise, nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků nebo nařízení o stavebních výrobcích.

výhody dostanou ke konečným uživatelům a že se menší podniky zapojí v souladu s pravidly hospodářské soutěže.

Akt o průmyslu pro nulové čisté emise stanoví referenční hodnotu pro **výrobní kapacitu EU u technologií pro nulové čisté emise, tak aby do roku 2030 dosáhla alespoň 40 % očekávané poptávky v EU**. Členské státy by proto měly plně využívat nová ustanovení o povolovacích, necenových kritériích při zadávání veřejných zakázek, aukcích odolnosti a aukcích energie z obnovitelných zdrojů. Při zajišťování toho, aby udržitelně vyráběné výrobky získaly větší podíl na trhu, hrají důležitou úlohu rovněž **regulační opatření**, mimo jiné pravidla pro přístup na trh založená na uhlíkové stopě (např. nařízení o bateriích), nebo na dobře fungujícím jednotném trhu pro sběr a opětovné použití druhotných materiálů.

Aby EU splnila potřeby čisté a digitální transformace, bude potřebovat další značné množství kritických surovin. Další snížení závislosti EU na kritických surovinách vyžaduje rychlé a úplné **provedení aktu o kritických surovinách a realizaci dohodnutých strategických partnerství**, jakož i celkové posílení oběhového hospodářství s maximálním využitím druhotných materiálů a zdrojů³⁰. EU jako taková podporuje průmysl při rozvoji domácích a mezinárodních hodnotových řetězců kritických surovin s partnery ve třetích zemích. To zahrnuje využívání příležitostí v rámci strategie Global Gateway a přístupu týmu Evropa k vytváření přidané hodnoty udržitelných investic v partnerských zemích. Komise s podporou Evropské aliance pro suroviny rovněž posílí svou spolupráci s EIB, EBRD, specializovanými vnitrostátními fondy, komerčními bankami a finančními institucemi s cílem zvýšit financování strategických projektů.

Obchod je jednou z klíčových hnacích sil konkurenceschopnosti EU. EU čerpá hospodářskou a politickou sílu ze svého postavení největšího obchodního a investičního subjektu: je největším světovým vývozcem, který se na celosvětovém vývozu podílí 16 %. EU prosazuje a podporuje otevřený obchod založený na pravidlech. Obchodní politika EU je klíčová jak pro ochranu jednotného trhu před nekalým obchodem, tak pro otevření trhů pro produkty EU a pro zajištění přístupu ke vstupům. Může rovněž hrát klíčovou úlohu při umožnění investic do surovin a zelené energie ve třetích zemích a při zajišťování toho, aby tyto výrobky mohly být do EU dováženy bez omezení uložených třetími zeměmi. Evropský průmysl je pod rostoucím tlakem, neboť podmínky hospodářské soutěže jsou stále více narušovány nekalou konkurencí ze strany některých třetích zemí a nadměrnou závislostí ve strategických odvětvích. Zejména bezprecedentní systémy pobídek a široké využívání dotací ve prospěch domácího průmyslu poskytují podnikům se sídlem v těchto zemích významné výhody.

Komise a členské státy by měly **plně využívat politické nástroje proti nekalé celosvětové hospodářské soutěži** s cílem zajistit rovné podmínky na vnitřním trhu. To zahrnuje možnost, aby Komise podle nařízení o zahraničních subvencích prošetřila subvence poskytované zeměmi mimo EU společně s vykonávajícím jakoukoli hospodářskou činnost v EU a v případě potřeby napravila rušivé účinky těchto zahraničních subvencí. Podobně nařízení o

---

³⁰ Materiály představují 40–60 % celkových vstupních nákladů pro výrobce v EU a rozsáhlý nedostatek zdrojů vedl ke zvýšení nákladů pro 37 % podniků, k narušení dodavatelského řetězce u 27 % z nich a zpomalení výrobní kapacity u čtvrtiny zkoumaných průmyslových podniků.

prověřování přímých zahraničních investic³¹ umožňuje posoudit bezpečnostní rizika u těchto investic. **Obchodní dohody EU** jsou rovněž zaměřeny na podporu investic do obnovitelných zdrojů energie, včetně přístupu k energetickým soustavám, s cílem diverzifikovat zdroje a umožnit přístup na trh ve třetích zemích při zachování bezpečnosti dodávek.

Kromě toho by měly být zváženy a přijaty kroky, včetně obchodních opatření, na ochranu hospodářství EU před nekalou hospodářskou soutěží na mezinárodních trzích. V této souvislosti má prvořadý význam, aby daná odvětví a členské státy Komisi případy možného narušení rovných podmínek třetími zeměmi **včas oznámily**.

Zásadní význam má i nadále pokrok v **celosvětovém stanovování cen uhlíku**. EU a členské státy by měly zaměřit své společné úsilí na přesvědčování jiných ekonomik, aby stanovily cenu uhlíku. Za tímto účelem Komise v únoru 2024 zřídila pracovní skupinu, která má zavést systematictější celosvětovou diplomacii v oblasti stanovování cen uhlíku.

Účastníci dialogů zdůraznili, že je nezbytné **zajistit řádné provádění mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích**, jehož cílem je podpořit EU při dosahování jejích environmentálních cílů. Před koncem přechodného období provede Komise rozsáhlý přezkum mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích, včetně posouzení rizik úniku uhlíku u zboží vyrobeného v Unii, které je určeno na vývoz do zemí mimo EU. Tento přezkum bude rovněž zahrnovat navazující výrobky a další odvětví (včetně mezinárodní dopravy), která jsou konkurenceschopná v celosvětovém měřítku a jsou vystavena riziku úniku uhlíku.

8. ZÁVĚR

Ochrana klimatu, zelený růst a konkurenceschopná udržitelnost jsou spojené nádoby. Čisté technologie a udržitelná výroba jsou a musí zůstat konkurenční výhodou EU. Nyní nastal čas realizovat a zvýšit investice do spravedlivého přechodu a do **čistých technologií a udržitelné výroby**.

To vyžaduje posílený průmyslový přístup, který zajistí předvídatelnost pro investory v účinném a zjednodušeném regulačním prostředí, umožní subjektům, které přecházejí na čistou energii a paliva, těžit z konkurenceschopných nákladů, zajistí nezbytnou infrastrukturu, uvolní soukromé a veřejné investice, posílí jednotný trh a v konečném důsledku zlepší konkurenceschopnost evropských podniků a jejich schopnost plnit Zelenou dohodu pro Evropu. To bude vyžadovat **přístup založený na užší spolupráci** prostřednictvím **intenzivního dialogu s členskými státy, regionálními a místními orgány, jakož i s průmyslem a zúčastněnými stranami**.

Komise bude **prostřednictvím dialogů o čisté transformaci pokračovat ve spolupráci s průmyslem a sociálními partnery** a je připravena zapojit se do důkladné diskuse s Radou a Parlamentem o klíčových faktorech, které je třeba řešit, a spolupracovat na nich se všemi zúčastněnými stranami.

---

³¹ Nařízení (EU) 2019/452, kterým se stanoví [rámeček pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Unie](#).